

Valtioneuvoston selonteko ”Suomen kehityspoliittikka. Yksi maailma, yhteinen tulevaisuus – kohti kestäväää kehitystä” (VNS 1/2016 vp)

Suomen kehityspoliittikka on linjattu valtioneuvoston selonteossa helmikuussa 2016. Selonteossa otetaan huomioon ajankohtainen tilanne kehitysmaissa, YK:n kestäväen kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:n tavoitteet, sitova ilmastopöpmus, pakolaistilanne sekä Suomen käytettävissä olevat resurssit.

Kehityspoliittikka on tärkeä osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Vastuunkannon politiikalla Suomi vahvistaa myös omaa kansainvälistä asemaansa.

Suomen kehityspoliittikan voimavarat keskitetään muutamiin selkeisiin painopisteisiin:

- o naisten ja tyttöjen oikeuksien ja aseman vahvistamiseen,
- o kehitysmaiden omien talouksien kehittämiseen työpaikkojen, elinkeinojen ja hyvinvoinnin lisäämiseksi,
- o yhteiskuntien demokraattisuuden ja toimintakyvyn – mukaan lukien verotuskyvyn - vahvistamiseen sekä
- o ruokaturvan sekä veden ja energian saatavuuden ja luonnonvarojen kestäväen käytön parantamiseen.

Nämä painopisteet nojaavat suomalaisen yhteiskunnan periaatteisiin ja osaamiseen, kiinnostavat kumppaneitamme ja ottavat huomioon uudet kestäväen kehityksen tavoitteet.

Suomen kehityspoliittikan päämääränä on äärimmäisen köyhyyden poistaminen ja köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentäminen. Toiminta perustuu pohjoismaisen yhteiskunnan arvoihin ja lähtökohtiin. Keskeinen tavoite on ihmisoikeuksien toteutuminen. Kehityspoliittikalla pyritään vahvistamaan heikoimmassa asemassa olevien ihmisten oikeuksia, sukupuolten välistä tasa-arvoa sekä ilmastomuutokseen varautumista ja sen hillintää.

Suomi tekee johdonmukaisesti töitä kehitystä edistävien valintojen puolesta. Suomi vaikuttaa entistä strategisemmin ja aktiivisemmin kehitysmaiden, EU:n ja monenkeskisten järjestöjen päätöksiin. EU on Suomelle keskeinen kanava vaikuttaa kansainvälisiin ilmasto-, ympäristö- ja talouskysymyksiin niin, että päätökset parantavat köyhien maiden olosuhteita.

Keskeistä on kehitysmaiden talouden perustan vahvistaminen, jotta maat pääsevät eteenpäin kehityksessään. Avainroolissa ovat työpaikat, elinkeinot ja veropohjan vahvistaminen. Suomi lisää rahoitusta kestäväen kehityksen ja työllisyyden tueksi sekä kehitysmaiden verotuskyvyn ja julkisen talouden vahvistamiseen. Suomi osallistuu hallituskauden aikana yhteensä yli puolella miljardilla eurolla kansainvälisiin ponnisteluihin saada kehitysmaihiin kestäväen kehityksen mukaisia investointeja.

Yritysvastuuta kehitetään yritysten, järjestöjen ja viranomaisten yhteistyössä. Suomi pitää tärkeänä, että yritysten kaikki toiminta vahvistaa kestäväää kehitystä ja tapahtuu vastuullisesti.

Hallitus uudistaa kehityspoliittikan toimintatapoja. Lähivuosina Suomi toteuttaa kehitysyhteistyötä niukemmin määrärahoihin ja henkilöresursseihin. Voimavarat kohdennetaan entistä tarkemmin

asetettujen tavoitteiden tueksi. Tehostetaan toimintaa ja parannetaan riskien hallintaa sekä tulosten ja vaikutusten mittaamista, raportointia ja arviointia. Myös avoin ja aktiivinen viestintä Suomen kehityspolitiikasta sekä globaalikasvatus ovat tärkeitä.

Suomen tavoitteena on kasvattaa kehitysyhteistyömäärärahoja talouden vahvistuessa. Pitkän aikavälin tavoitteena on kehitysyhteistyörahoituksen nostaminen YK:n tavoitteen mukaiseen 0,7 prosentin osuuteen bruttokansantulosta.

Kahdenvälisessä toiminnassa painotetaan vähiten kehittyneitä ja hauraita maita, joissa Suomen rahoitukselle on selkeästi suurin tarve. Selonteossa sitoudutaan siihen, että vähiten kehittyneisiin maihin suunnattavan rahoituksen osuus säilyy kansainvälisten suositusten yläpuolella (0,2% BKT:stä). Pakolaisuuden lähtö-, vastaanotto- ja kauttakulkumaihin suunnataan aiempaa enemmän voimavaroja. Kehitysmaiden oma vastuu, omistajuus ja tahto kehittyä ovat työn perustana.

Kahdenvälisistä kumppanimaista tukea kohdennetaan muun muassa Somalialle, Etiopialle, Myanmar/Burmalle sekä Syyrian ja Irakin konflikteista kärsiville alueille. Esimerkiksi Somaliaa tuetaan, jotta maan vakaus lisääntyisi ja sitä kautta ehkäistään myös kansainvälistä terrorismia.

Muiden kumppanimaiden (kuten Kenia, Tansania, Mosambik, Afganistan, Nepal) kanssa yhteistyö jatkuu. Joidenkin maiden kehitys mahdollistaa yhteistyön painopisteen siirtämisen kahdenvälisestä lahja-avusta muun muassa kohti yksityisen sektorin ja sen edellytysten tukemista. Esimerkiksi Sambian taloudellinen kehitys on jo hyvässä käynnissä, ja siellä Suomi voi pitkäaikaisia yhteistyösuhteitaan hyödyntäen siirtyä monipuolisempaan yhteistyöhön.

Suomi tukee myös Ukrainaa, Palestiinalaisalueita, Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan aluetta, Eritreaa, Keski-Aasian maista Kirgisiaa ja Tadžikistania sekä Vietnamia, jonne perinteinen lahjamuotoinen apu päättyy vuonna 2018.

Kansainvälisistä järjestöistä naisten ja tyttöjen oikeuksien vahvistamista ajavat YK-järjestöt, ensisijaisesti UN Women, UNFPA ja UNICEF, ovat jatkossa Suomen tärkeimpiä kumppaneita. Yhteistyö useiden YK:n toimijoiden kanssa jatkuu painopistealueilla. Kehityspankit ja EU säilyvät keskeisinä yhteistyötahoina jatkossakin.

On tärkeää, että suomalainen kansalaisyhteiskunta osallistuu kehitysmaiden kansalaisyhteiskunnan kehittämiseen. Kansalaisyhteiskuntatuen resursseja suunnataan siten, että pääpaino on kokeneiden järjestöjen monivuotisessa ohjelmatuessa. Lisäksi tuetaan kohtuullista määrää järjestöhankkeita sekä valikoidusti kansainvälisten ja kehitysmaiden kansalaisjärjestöjen toimintaa.

Yritysten, järjestöjen ja korkeakoulujen keskinäistä yhteistyötä tuetaan. Korkeakoulujen, tiede- ja tutkimusyhteisöjen, asiantuntijalaitosten ja kuntien osallistumista kehitysyhteistyöhön kannustetaan.